

Justitiedepartementet
Migrationsenheten

Tack för ert brev med förfrågan om möte med organisationen Svenskar i Världen mot bakgrund av de resolutioner som ni tagit fram. Jag har fått i uppdrag att besvara ert brev.

Tyvärr har vi inte möjlighet att träffa er för ett möte i dagsläget. Nedan ges därför skriftliga kommentarer till de resolutioner som ni tar upp i ert brev.

Underlätta vid ansökan om nytt pass utomlands, samt Utöka antalet utlandsmyndigheter och dess behörighet

Svenskar i Världen har framfört önskemål att antalet utlandsmyndigheter med behörighet att utfärda pass utökas. Se över möjligheten till nordisk samverkan samt möjligheterna till ökad flexibilitet gällande öppettider m.m.

Utrikesdepartementet (UD) ser utifrån hela sitt uppdrag kontinuerligt över sin utlandsorganisation och bedömer hur den ser ut i förhållande till förändringar i världen och ändrade förutsättningar angående bevakning och service. UD måste anpassa utlandsorganisationen till sin budgetram och leva upp till de effektiviseringskrav som gäller för alla departement och myndigheter.

Sedan 2013 är inriktningen att av resursskäl koncentrera möjligheten att ansöka om svenskt ordinarie pass till färre utlandsmyndigheter, särskilt i Sveriges närområde. Vi behöver fokusera resurserna där de bäst behövs.

Fler sidor i passet

Svenskar i Världen har i en skrivelse till Justitiedepartementet och Polismyndigheten bett om att möjligheten till att utöka antalet sidor i de svenska passen ska ses över.

Passmyndigheterna bedömer att det inte är möjligt att genomgående öka antalet sidor i det befintliga passet på ett kostnadseffektivt sätt. Förutom ökade kostnader för material och frakt, skulle det även kräva anpassning av utrustning för att ta fram en säker passhandling. Kostnaden för ett pass med fler visumsidor skulle därmed sannolikt bli mycket hög, klart över den avgift två handlingar kostar idag.

De ordinarie svenska passhandlingarna innehåller idag 34 sidor i enlighet med EU-standard. Passmyndigheterna erbjuder därtill möjlighet till ett extrapass, vilket gäller under befintlig tid det ordinarie passet är giltigt. Detta innebär 64 visumsidor som dessutom ger möjlighet att kunna användas med dubbla viseringar över landsgränser som kan innebära konflikt rörande viseringar i dess handling om de inte var delade.

Mot denna bakgrund bedömer passmyndigheterna därför att det i nuläget inte är aktuellt att införa ett pass med utökat antal sidor.

Förbättrat system vid inskrivning av utlandssvenskar

I denna del har svar skickats från Finansdepartementet.

Svenskt medborgarskap efter 22 års ålder

Svenskar i Världen har framfört att svenskar som är bosatta utomlands och som erhållit svenskt medborgarskap vid födseln inte ska behöva ansöka om att behålla medborgarskapet efter 22 års ålder. Svenskar i Världen anser således att ingen svensk ska kunna fräntas sitt medborgarskap.

Bestämmelsen i fråga har till syfte att förhindra att barn till utlandssvenskar generation efter generation bibehåller svenskt medborgarskap trots att samhörigheten med Sverige, som medborgarskapet står för, har förlorats. Det bör särskilt noteras att en svensk medborgare som är född utomlands och som aldrig bott i Sverige inte alltid förlorar sitt svenska medborgarskap vid 22 års ålder även om han eller hon inte ansöker om att behålla det. Förlust, så kallad preskription, sker endast i de fall personen inte har varit i Sverige under förhållanden som tyder på samhörighet med landet. Enligt praxis har t ex vistelser i Sverige under sommarferier för att hälsa på släktingar ansetts utgöra tillräcklig samhörighet. Alla nordiska länder har liknande bestämmelser om preskription och samma åldersgräns på 22 år. Det

hänvisas även till denna åldersgräns i avtalet mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om medborgarskap från 2010.

Svenskar i Världen har framfört önskemål att svenska myndigheter så som ambassader och konsulat ska informera svenskar i utlandet om vad som gäller för personer som är födda och bor utomlands och erhållit svenskt medborgarskap genom födelsen, efter 22 års ålder.

Redan idag finns sådan utförlig information på Sweden Abroad Om svenskt medborgarskap - Sweden Abroad:

<https://www.swedenabroad.se/sv/om-utlandet-f%C3%B6r-svenska-medborgare/hj%C3%A4lp-till-svenskar-utomlands/svenskt-och-dubbel-medborgarskap/om-svenskt-medborgarskap/>

Alla utlandsmyndigheter informerar dessutom i samband med passansökan om vad som gäller och informerar om vikten av att hos Migrationsverket ansöka om bibehållande av sitt svenska medborgarskap om personen inte har en sådan samhörighet till Sverige som lagen föreskriver att automatisk förlust inträder vid 22 års ålder.

Att, som Svenskar i Världen föreslå, att ambassader/konsulat ska skicka ut information till berörda svenskar är inte görligt. Det finns inget samlat register att utgå ifrån vilket gör det svårt att förverkliga.

Uppehållstillstånd för medföljande

Den 20 juli förra året trädde ändringar av utlänningslagen (2005:716) i kraft. I förhållande till det försörjningskrav vid anhöriginvandring som gällde när lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige, den s.k. tillfälliga lagen, var i kraft har det blivit enklare för svenskar med väletablerade förhållanden att ta med sin make eller sambo till Sverige, genom att den gruppen nu undantas från försörjningskravet vid anhöriginvandring.

Det är viktigt att svenskar som lever utomlands kan flytta tillbaka till Sverige med sin familj utan att de behöver vara separerade under en lång tid. I årets regleringsbrev för Migrationsverket har regeringen fortsatt att prioritera en ökad effektivitet inom tillståndsprövningen. Det är viktigt att handläggningstiderna minskar för alla som ansöker om att få komma till

Sverige som anhörig. Det finns i nuläget inget pågående arbete inom Regeringskansliet med att skapa en särskild kö för svenska medborgare i anknytningsärenden.

Som en följd av Riksrevisionens granskning ”Att komma till Sverige som anhörig – rättssäkerheten i anknytningsärenden (2021:9)” har regeringen gett Migrationsverket i uppdrag att genomföra åtgärder för dokumentgranskning och identitetskontroller inom anknytningsärenden. Migrationsverket ska redovisa genomförandet av den handlingsplan som myndigheten tagit fram den 1 september i år.

Huvudregeln enligt utlänningslagen är sedan länge att den som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet (5 kap. 18 § utlänningslagen). Det är en viktig del i att kunna upprätthålla en reglerad invandring. Från huvudregeln finns dock flera undantag, bl.a. kan undantag göras i vissa fall när en person har stark anknytning till någon som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att personen reser till ett annat land för att ge in ansökan där. Undantag kan också göras om det annars finns synnerliga skäl. Det är viktigt att tillägga att det är Migrationsverket och domstolarna som prövar om förutsättningarna för att göra undantag från huvudregeln är uppfyllda. Regeringen får inte lägga sig i hur en myndighet eller domstol tillämpar lagstiftningen i enskilda ärenden.

Barns resebegränsningar på g a dubbelt medborgarskap med fokus på Kina

Gällande frågan om barn med dubbla medborgarskap i Kina och möjligheten att utfärda viseringar till dessa, så utfärdar svenska utlandsbeskickningar inte enhetliga eller territoriellt begränsade viseringar till EU-medborgare. Detta följer av viseringskodex och att ett barn som är svensk medborgare bedöms vara svenskt oavsett om denne innehar ett svenskt pass eller ej.

Migrationsdomstolen har i ett mål från 2017 uppgett att viseringskodexen är tillämplig på tredjelandsmedborgare som inte är familjemedlemmar till unionsmedborgare, eftersom de inte har samma rätt att resa in och vistas inom Schengenområdet. En tredjelandsmedborgare definieras i viseringskodexen som en person som inte är unionsmedborgare (se [artikel 2](#)). Personer som utöver sitt tredjelandsmedborgarskap även är unionsmedborgare omfattas därmed inte av viseringskodexen.

Sverige har bett Europeiska kommissionen om klargöranden men inte erhållit det ännu. Således gäller fortsatt bedömningen att Sverige inte utfärdar Schengenviseringar till svenska medborgare med hänvisning till gällande EU:s viseringskodex.

Särskild valkrets för utlandssvenskar

Den 31 mars 2020 skickades ett brev till Svenskar i Världen med information om att regeringen den 26 mars beslutat att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda vissa delar av valsystemet. I uppdraget till kommittén ingick att kommittén ska utreda behovet av att ytterligare stärka skyddet av fria och hemliga val och öka tillgängligheten för vissa väljargrupper. I detta ingick bland annat att kommittén skulle överväga och lämna förslag till åtgärder som kan bidra till att förenkla för utlandssvenskar att delta i riksdagsval och val till Europaparlamentet och därmed även öka valdeltagandet bland utlandssvenskar (se dir 2020:30). I kommitténs uppdrag ingick inte att undersöka möjligheterna till att införa en särskild valkrets för utlandssvenskar.

Den 15 december 2021 överlämnade kommittén (2020 års valutredning) sitt slutbetänkande Säkerhet och tillgänglighet vid val (SOU 2021:96). Kommittén föreslår bl a att utlandssvenskar som fallit ur röstlängden ska kunna förtidsrösta i Sverige och därigenom återupptas i röstlängden och att bestämmelsen om anmälan om återupptagande i röstlängden förtydligas. Kommittén föreslår även att Valmyndigheten ska få i uppdrag att fördjupa informationen om utlandssvenskars rösträtt och röstningsmöjligheter. Ta gärna del av slutbetänkandet och avsnitt 9 om utlandssvenskar (Säkerhet och tillgänglighet vid val - Regeringen.se), länk:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/12/sou-202196/>

Den 25 januari 2022 remitterade regeringen slutbetänkandet till ett 90-tal remissinstanser med svarstid senast den 25 april 2022 (Remiss av SOU 2021:96 Säkerhet och tillgänglighet vid val - Regeringen.se), länk:

<https://www.regeringen.se/remisser/2022/01/remiss-av-sou-202196-sakerhet-och-tillganglighet-vid-val/>

E-röstning från utlandet

Svenskar i Världen har framfört önskemål att göra e-röstning möjligt för utlandssvenskar.

Den konsulära och civilrättsliga enheten på UD är ansvarig enhet för att samordna utlandsröstningen tillsammans med Valmyndigheten. Allmänna val är stommen i en demokrati och vårt viktiga uppdrag tillsammans med Valmyndigheten är att erbjuda utlandssvenskar så goda möjligheter att rösta i utlandet som möjligt. Till valet 2022 erbjuder vi nu möjlighet att rösta på rekordmånga konsulat och ambassader runt om i världen, i skrivande stund 271 platser. Samtliga ambassader och konsulat som anordnar röstmottagning i utlandet uppmanas att erbjuda öppettider förlagda dagtid, kvällstid och någon helg för att röstningen ska vara så lättillgänglig för väljarna som möjligt. Tillsammans med vår kommunikationsenhet arbetar vi också med ambassaderna för att det ska finnas tydlig information till väljarna på ambassadernas hemsidor om hur, när och var det går till att rösta i olika länder.

När det gäller frågan om att införa e-röstning vid allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar övervägdes det av 2011 års vallagskommitté. I sitt slutbetänkande E-röstning och andra valfrågor (SOU 2013:24) lämnade kommittén inte något förslag om elektronisk röstning men föreslog att en ny kommitté skulle tillsättas med uppdrag att närmare överväga förutsättningarna för att införa ett e-röstningssystem och, om krav på säkerhet m m kan uppfyllas, redovisa de förutsättningar som bör gälla för e-röstning i ett försök i begränsad omfattning vid de allmänna valen 2018. Frågan om att tillsätta en ny kommitté bereddes därefter på Regeringskansliet, men ledde inte till något förslag om att utreda frågan vidare. Justitieminister Morgan Johansson uttalade t ex i mars 2016 att regeringen då inte avsåg att gå vidare med förslaget med hänsyn till de remissvar som kommit in samt till svårigheterna med att upprätthålla skyddet för valhemligheten och säkerställa att väljarna inte utsätts för någon påverkan i sitt val. Frågan har alltså varit föremål för regeringens överväganden och det är för närvarande inte aktuellt med några initiativ till att reformera valsystemet genom att införa en möjlighet till elektronisk röstning och rösträkning. I ljuset av att riskerna för informationspåverkan och hot mot valens genomförande har ökat på senare tid har frågan om att införa e-röstning även i ett internationellt perspektiv fått minskad prioritet.

Jag hoppas att ni med detta har fått svar på era frågor.

Vänliga hälsningar

Yvonne Spong
Departementssekreterare